

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนดนตรีสากลโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย

DEVELOPMENT TEACHING WESTERN MUSIC BY MULTIMEDIA

ชัยวัฒน์ เชาว์รัตน์

CHAIWAT CHAORATTANA

เจตชรินทร์ จิรสันติธรรม

JETCHARIN JIRASANTITHAM

ลงทะเบียนวันที่	11 ก.พ. 2552
เลขทะเบียน	099566
เลขหมู่	LB
	1044.88
	6432 ก
ชื่อผู้พิมพ์	สอ.ทรังษย.ทรังษย. - อดิษฐ์

สาขาวิชาดนตรีสากล ภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

พ.ศ. 2550

DEVELOPMENT TEACHING WESTERN MUSIC BY MULTIMEDIA

**CHAIWAT CHAORATTANA
JETCHARIN JIRASANTITHAM**

**WESTERN MUSIC AND DEPARTMENT OF DRAMA AND MUSIC
FACULTY OF FINE AND APPLIED ART
RAJAMAGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY THUNYABURI
2550**

คำนำ

การศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนคนตรีสากลโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสื่อมัลติมีเดีย ประกอบการสอนคนตรีสากลวิชาประวัติการดนตรีและดนตรีนิยม สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีที่ 1 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน และเป็นแนวทางในการผลิตสื่อมัลติมีเดียไปใช้ในการเรียนการสอน ในระดับปริญญาตรี สามารถแก้ปัญหาคาดแคลนครูที่มีความรู้ความสามารถทางด้านดนตรี และแก้ปัญหาคาดอุปกรณ์การสอน อีกทั้งเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง นำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน อันจะทำให้เกิดการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้ ทัดเทียมสากล ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อระบบการเรียนการสอนโดยตรง

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาและความปรารถนาดีจากผู้มีพระคุณหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.สุกรี เจริญสุข อาจารย์ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ ดร.สมศักดิ์ เกตุแก่นจันทร์ รศ.กาญจนา อินทรสุนานนท์ รศ.ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในด้านวิจัย ทางดนตรี ขอขอบพระคุณในความกรุณาของ รศ.ดร.โกวิท ชันชศิริ ผศ.สมศักดิ์ สร้อยระย้า อาจารย์บันเทง เกษมศิลป์ ผู้เชี่ยวชาญด้านทฤษฎีดนตรีสากลที่ปรึกษางานวิจัย และขอขอบคุณ อาจารย์สุรสิทธิ์ ศรีสมุทร ผศ.วิชา เชาวศิลป์ อาจารย์ปัทนัน คำฝอย ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อมัลติมีเดีย ประกอบการสอนดนตรี ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กล่าวมาข้างต้น ที่กรุณาให้คำแนะนำในการตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และได้ตรวจทานแก้ไขงานเสร็จสมบูรณ์ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ คอยเอาใจใส่ตรวจทานแก้ไขในรายละเอียดต่าง ๆ ของงาน และชี้ประเด็น ความสำคัญ ทำให้งานวิจัยเล่มนี้มีความละเอียดและสมบูรณ์มากขึ้น ตลอดจนขอบคุณอาจารย์สุเทพ อัสวาทฤทัย อาจารย์นวเทพ สันศรี ที่ได้ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือในขณะทำการทดลอง

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง สำหรับรศ.ณรงค์ชัย ปิฎกัรัชต์ ผู้ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำ และให้กำลังใจทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดีตลอดมา

เหนือสิ่งอื่นใด ผู้วิจัยใคร่ขอขยอกขุณความดี และขอกราบขอบพระคุณ นุพการีทั้งสองคือ คุณพ่อ และคุณแม่ ผู้เปรียบเสมือนครูคนแรก ท่านคอยสนับสนุนคอยชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องด้วยความรัก ความเมตตา ทำให้ผู้วิจัยเกิดสติปัญญาจนประสบความสำเร็จในครั้งนี้

ชัยวัฒน์ เชาว์รัตน์นะ
เจตชรินทร์ จิรสันติธรรม

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนดนตรีสากลโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย
DEVELOPMENT TEACHING WESTERN MUSIC BY MULTIMEDIA

ชัยวัฒน์ เขาวนรัตน์
เจตชรินทร์ จิรสันติธรรม

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนดนตรีสากลโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย รายวิชาประวัติศาสตร์ดนตรีและดนตรีนิยม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีปีที่ 1 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2551 จำนวน 15 คน ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 24 คาบ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนดนตรีสากลโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย , แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน , แบบสังเกตการเรียนรู้ดนตรีสากลจากสื่อมัลติมีเดีย

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนดนตรีสากลโดยใช้สื่อมัลติมีเดียที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจเป็นที่น่าพอใจ ผลคะแนนจากการประเมินมีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 87.05 / 93.3 สรุปว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง มีพัฒนาการการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 และรูปแบบการเรียนการสอนดนตรีสากลโดยใช้สื่อมัลติมีเดียที่ได้จัดทำขึ้นใหม่นี้ มีความเหมาะสมมาก

DEVELOPMENT TEACHING WESTERN MUSIC BY MULTIMEDIA

CHAIWAT CHAORATTANA
JETCHARIN JIRASANTITHAM

ABSTRACT

The Purpose of this experiment research is to study teaching western music by multimedia in Music History and Music Appreciation for Faculty of Fine and Applied Art Rajamangala University of Technology Thanyaburi Pathum Thani.

The sample group for this studying was composed of 15 students in the Faculty of Fine and Applied Art Rajamangala University of Technology Thanyaburi Pathum Thani, year 2008. Subjects received instruction with the instructional package for 24 periods. Data collecting tools were pre – tests, a post – test after completing the instructional package, and an attitude test.

It was Found that results of the tests averaged 87.05 / 93.3 , for the pre – tests and post – test , respectively , which was higher than the standard of 80 / 80. These statistics prove that the subject groups who studied the instructional package developed their Knowledge the standard of 80. and The Teaching western music by multimedia was satisfied with the package.

สารบัญ

		หน้า
	กิตติกรรมประกาศ.....	ก
	บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
	สารบัญ.....	ง
	สารบัญตาราง.....	ช
	สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1	บทนำ.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ข้อดกลงเบื้องต้น.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
	เอกสารงานวิจัย.....	8
	1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	9
	2. หลักสูตรดนตรีและเนื้อหาวิชาดนตรีสากล.....	10
	หลักสูตรดนตรี.....	10
	เนื้อหาวิชาดนตรีสากล.....	13
	3. ดนตรีสากลกับระดับอุดมศึกษา.....	15
	4. พัฒนาการของผู้เรียนดนตรีสากลและพัฒนาการการสอนดนตรีสากล.....	16
	พัฒนาการของผู้เรียนดนตรีสากล.....	16
	พัฒนาการการสอนดนตรีสากล.....	17
	5. ความรู้เกี่ยวกับรายวิชาประวัติศาสตร์ดนตรีและดนตรีนิยม.....	27
	ความหมายของคำว่าประวัติศาสตร์ดนตรีและดนตรีนิยม.....	28
	เนื้อหาของวิชาประวัติศาสตร์ดนตรีและดนตรีนิยม.....	28
	ความสำคัญของวิชาประวัติศาสตร์ดนตรีและดนตรีนิยม.....	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
วิชาประวัติศาสตร์คนตรีและคนตรีนิยมในหลักสูตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.....	29
6. ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา.....	43
ความหมายของคอมพิวเตอร์.....	43
ระบบคอมพิวเตอร์.....	44
ประวัติความเป็นมาของคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา.....	45
แนวคิดเกี่ยวกับการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการศึกษา.....	47
การนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาใช้ในการศึกษา.....	48
ความหมายของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน.....	48
การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน.....	48
ลักษณะของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน.....	50
ประเภทของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน.....	57
คุณลักษณะ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้สร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	59
7. ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนคนตรี.....	60
8. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมัลติมีเดีย.....	63
ความหมายของมัลติมีเดีย.....	63
ประวัติความเป็นมาของมัลติมีเดีย.....	64
ระบบมัลติมีเดีย.....	65
งานประยุกต์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับสื่อมัลติมีเดีย.....	66
9. คุณค่าของคอมพิวเตอร์และสื่อมัลติมีเดียต่อการศึกษา.....	67
คุณค่าของคอมพิวเตอร์ต่อการศึกษา.....	67
คุณค่าของสื่อมัลติมีเดียต่อการศึกษา.....	68
10. การผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา.....	69
รูปแบบของกระบวนการในการออกแบบคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย.....	71
ขั้นตอนการผลิตสื่อมัลติมีเดีย.....	72
11. การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนคนตรีสากล โดยใช้สื่อมัลติมีเดีย	75
12. งานวิจัยในประเทศ.....	76
13. งานวิจัยต่างประเทศ.....	78

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	79
1. การเลือกพื้นที่ศึกษา.....	79
2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	79
2.1 ประชากร.....	79
2.2 กลุ่มตัวอย่าง.....	79
3. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย.....	79
4. วางแผนการทำวิจัย.....	79
5. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	80
6. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	80
6.1 การสร้างรูปแบบการเรียนการสอนคนตรีสากลโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย	80
6.2 การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนคนตรีสากลโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย.....	82
6.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	82
6.4 การสร้างแบบสังเกตการเรียนรู้คนตรีสากลจากสื่อมัลติมีเดีย.....	83
6.5 แบบแผนและดำเนินการทดลอง.....	84
7. การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนคนตรีสากล โดยใช้สื่อมัลติมีเดีย 80 / 80	84
8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
บทที่ 4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
บทที่ 5	
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	93
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	93
กลุ่มตัวอย่าง.....	93
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	93
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ.....	95
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	97

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
อภิปรายผล.....	97
ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้.....	99
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	99
บรรณานุกรม.....	101
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.....	110
ภาคผนวก ข.....	115
ภาคผนวก ค.....	119
ภาคผนวก ง.....	123
ภาคผนวก จ.....	128
ภาคผนวก ฉ.....	130
ภาคผนวก ช.....	132
ภาคผนวก ซ.....	134
ประวัติผู้วิจัย.....	143

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	การเปรียบเทียบโปรแกรมทั้ง 3 ประเภท.....	59
ตารางที่ 2	ผลการสอบก่อนเรียนและหลังจากการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน คนตรีสากลโดยการใช้สื่อมัลติมีเดีย.....	91
ตารางที่ 3	คะแนนของผู้เรียนจากการประเมินด้วยแบบสังเกตการณ์เรียนรู้คนตรีสากล จากสื่อมัลติมีเดีย.....	92
ตารางที่ 4	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในบทเรียนจากการทำแบบทดสอบ และการสังเกตการณ์เรียนรู้ ตามเกณฑ์ 80 ตัวแรก.....	116
ตารางที่ 5	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ หลังการเรียนตามเกณฑ์ 80 ตัวแรก.....	117
ตาราง 6	ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกแบบอิงเกณฑ์รายข้อ และค่าความเชื่อมั่นแบบอิงเกณฑ์ของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ.....	118

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพประกอบที่ 1	แสดงแผนผังแนวโน้มด้านหลักสูตรจากอดีต ปัจจุบัน และอนาคต.....	12
ภาพประกอบที่ 2	แสดงผัง โครงสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบเส้นทางเดียว.....	51
ภาพประกอบที่ 3	แสดงผัง โครงสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบแตกกิ่ง.....	51
ภาพประกอบที่ 4	แสดงผัง โครงสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบซ้ำกรอบเดิม.....	52
ภาพประกอบที่ 5	แสดงผัง โครงสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบก่อนข้ามกรอบ.....	52
ภาพประกอบที่ 6	แสดงผัง โครงสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบข้ามและย้อนกรอบ.....	53
ภาพประกอบที่ 7	แสดงผัง โครงสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบหลายเส้นทาง.....	54
ภาพประกอบที่ 8	แสดงผัง โครงสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบกรอบซ่อมเสริมเดียว....	54
ภาพประกอบที่ 9	แสดงผัง โครงสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบมีห่วงกรอบซ่อมเสริม..	55
ภาพประกอบที่ 10	แสดงผัง โครงสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบกรอบซ่อมเสริมหลายกิ่ง	56
ภาพประกอบที่ 11	แสดงผัง โครงสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบแตกกิ่งคู่.....	56
ภาพประกอบที่ 12	แสดงผัง โครงสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบแบบกิ่งประกอบ.....	57
ภาพประกอบที่ 13	ผัง โครงสร้างบทเรียนรูปแบบการเรียนการสอนคนตรีสากล โดยใช้สื่อมัลติมีเดีย	131